

muks ning suure riigi kasuks, kelle troonipärijaks ta Rõige Wägewamalt poolt seatud.

Maamatulaegas.

Inimene õpib niikaua kui ta elab. Maa tahtmine peab tal õppimiseks, ning koolmeister õpetajaks olema. Koolmeistril on mitmesarnased. Enne wanaste polnud veel ühtegi palgatud koolmeistril ja inimesed õppiswad siiski, seal oliswad noorematel wanemad juhatajaks ja töd õpetas igauhte. Pärast kui mitmed õppimises lohakaks oliswad saanud, tuli wäeteenistus noomijaks juure, nüüd siines wanasõna: Kull ilm õpetab, wafkanahl noomib. Ei see veel aidanud, weel oli wähe õpetust. Asutati koolid lastele ja agarad sulemebed paniswad ane- ning terassuled krabisema, et õpetus raamatute waral üleüldiseks saaks. Ja seda peab küll igamees wasta tõrkumata tunnistama: odawamat ja armsamat koolmeistril ei ole kui üks hea raamat. Ühe rahwa raamatu- ehk kirjawara on kui üks puu, mis head õpetab pahast labutama, mille wiljast aga mitte pole keelatud süüa, waid siin on just käsi: sa pead sööma. Rahwa oma sees juurdleb see puu, üfiskud mehed on tema harisjad ning kui nende harisjate seas ka palju hooletumaid ning sõlbmataid on, siis seisawad puusuured ometigi lootuse järele hea maa sees — aga terwe rahwas ometi mitte nii wiljast ja hooletu pole kui üks ja teine üfisk inimene — ning nii kaswab see õpepuu kaunis nägusalt ja kannab wilja iga aasta. Rõik wilj pole küll mitte hea, aga mõndagi head on ikka leida. Iga mees, kes selle puu küllest nopib, peab ettewaatlikult walima. Kalendri-trükkijal on juba mõnda aastat kaunis suur raamatulaegas olemas. Sinna püüab ta jõudu mõõda ikka enam ja enam häid, kasulisi raamatuid sõse muretseda ning pakub neid ka oma sõpradele õpetuseks. Neid soowitakse heast südamest, wõtku sõbrad neid ka heal meelel wasta, ja mis pea asi, tarwitatagu kasuga ja rõõmuga. Järgmised raamatud on isearanis igale raamatu sõbrale soowitada:

1. E. S. Niggoli Wene keele lugemise raamat

I jagu ilmus aatel 1883, Wene-Cesti sõnastikuga, nüüd on II jagu ka ilmunud ja toob Cesti keeli lugemisetükid Wene keelde ümberpanemiseks; selle kõrwas on jällegi rikas sõnaraamat, mis ka oma ette kui Cesti Wene sõnastik igast raamatupoest saada on. Rõõmuga saawad kooli õpetajad ning õpilased terwe raamatu ilmumist teretama, neile oli ta juba ammu oodatud, — aga ka neil, kellest teenistus ning eluford Wene keele tundmist nõuab ehk kes muidu heal meelel ennast riigi keelega tutwustawad, saab hea meel olema, et nüüd omale tubli sõnaraamatu muretseda wõiwad.

— 2. Meie ajaloouurija J. Jungi sulest on Läti Hindriku Viiwimaa kroonika täieste neljas jaos ilmunud ning terwele raamatule on selle endise aja maakaart juure lisatud. Hoolega tehtud hea raamat kõigile tõsise meelega inimestele, kes meie maa ajalugu tahawad tundma õppida. Tagasiwaade ajalooesse annab aru praeguse aja nähtumusest, õpetab esivanemaid auustama ennast ja kaadinimesi tundma. See raamat hulgab kui kuld praeguote Tallinnas ja mujal valmistatud tõigete kõrwal mis suure õhinaga wõõrale eba- ja häbikirjandusele meie rahwa seas jüngrit korjavad. Läti Hindriku kroonikat ei ole wistiiste mitte waja majaseintel wälja kirjuda nagu üht printsi Waldemari jne., tema soowitab ennast ise. Siin nimetame ka selle sama kirjaniku „Rõdumaalt“ mis täielikult 9 jaos ilmunud ning meie kirjanduse parem wilj on. — 3. Sellejama mehe sulest on ilmunas Viiwimaa Wene walitsuse alla saamisest keisri Peeter I ajal, tähelepanemise wäärt jutustus mitmes andes. 3 annet on ilmunud. — 4. Martin Uteruse elulugu. 210 lbf. hulga piluõega kirjutanud J. Jung. Kellel auutundmist selle wägewa usumehe wasta südames on, see ärgu jätku nimetatud raamatud omale mitte muretsmata. Ta on päris kodus raamat, kasulik noortele ja wanadele, kõigile ka meele pärast ning armas. Meie uuparandaja wõitlused ning töd on seal elawalt ja mõnusalt kirjeldatud ning iga ristiinimene wõib sealt palju head õppida. — 5. Weike weeloõdija ja kalakaswataja. Kolmekümmenehja fujuga. J. Tülf.